

Analiza naslova u dnevnim novinama sa temom Oluja

Autor analize
Željko Rakovac

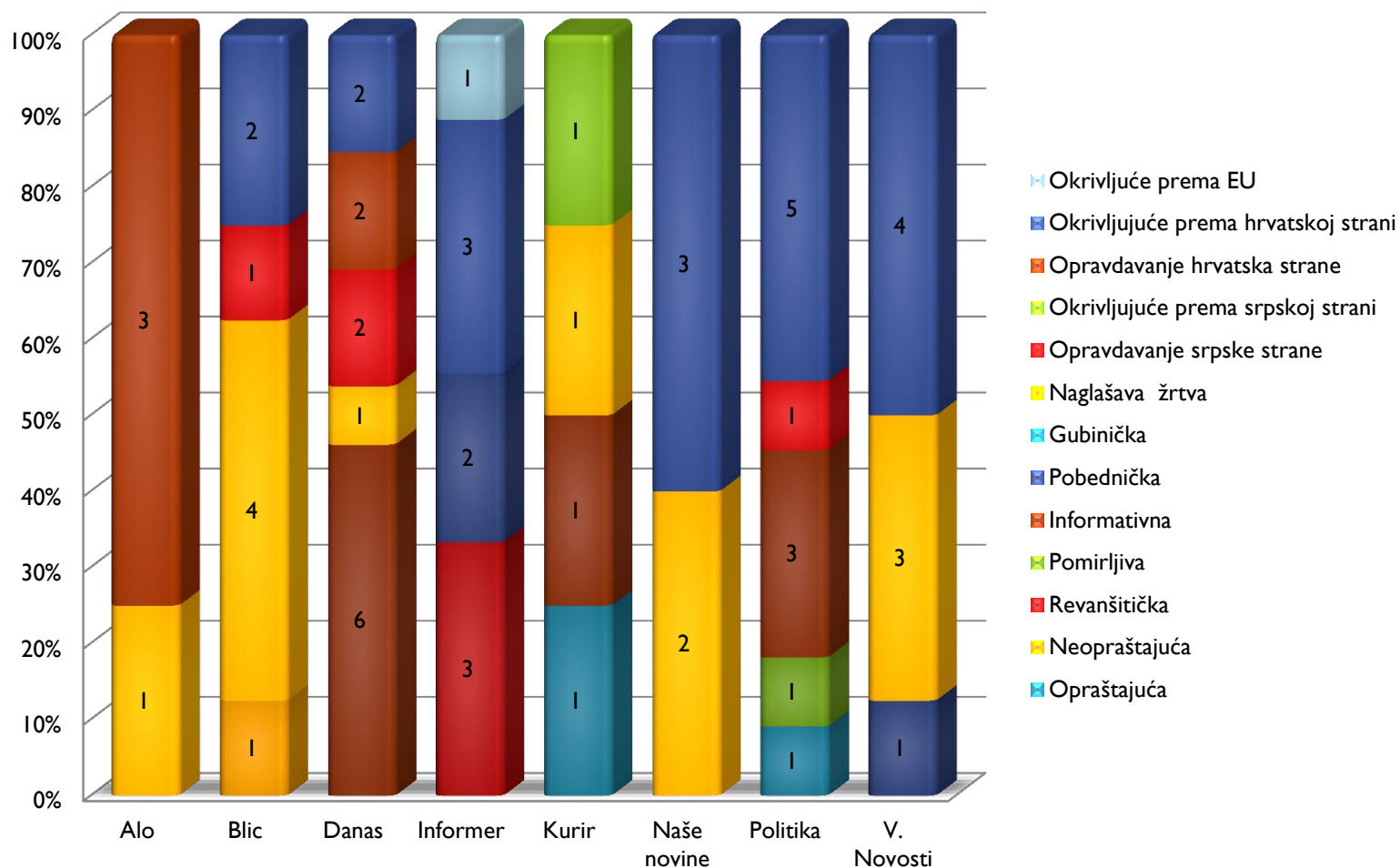
Uzorački okvir

- Uzorak: naslovne strane dnevnih novine na nacionalnom nivou u periodu 3 – 6. avgusta 2015. godine
- Predmet analize: diskurs naslova
 - Opraštajući
 - Neopraštajući
 - Revanšitički
 - Pomirljiv
 - Informativni
 - Pobednički
 - Gubinički
 - Naglašava žrtva
 - Opravdavajući prema srpskoj strani
 - Okrivljujuće prema srpskoj strani
 - Opravdavajući prema hrvatskoj strani
 - Okrivljujući prema hrvatskoj strani
 - Okrivljući prema EU

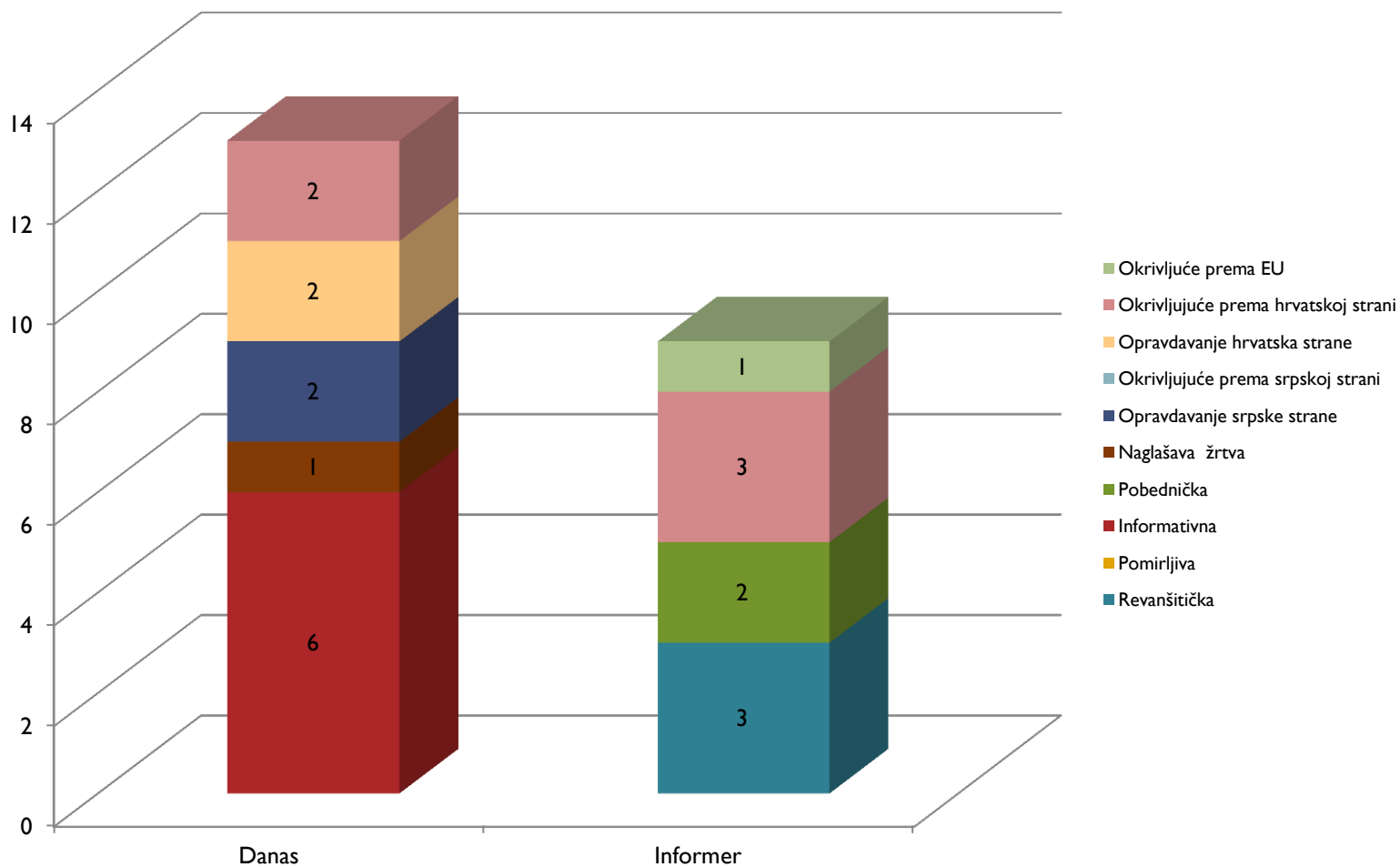
Diskurs naslova po dnevnoj novini

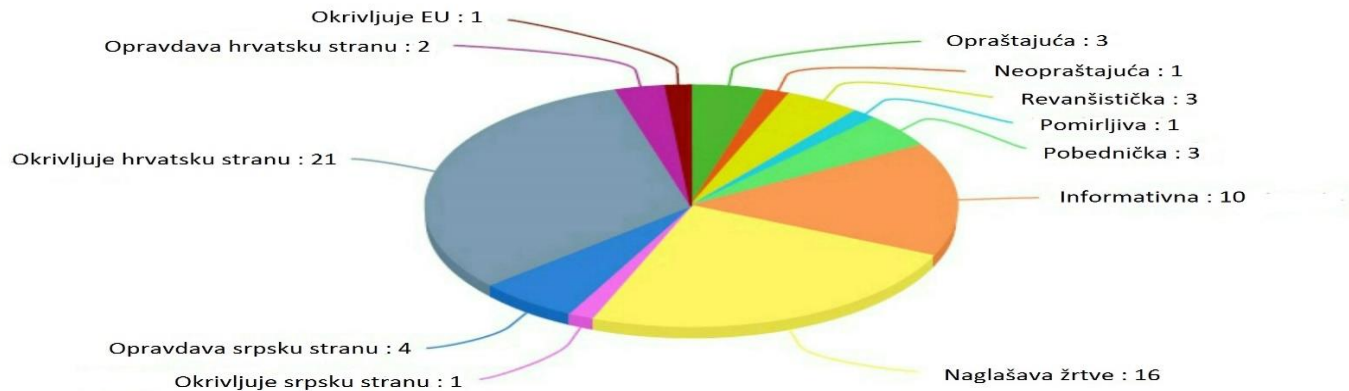
	Alo	Blic	Danas	Informer	Kurir	Naše novine	Politika	V. Novosti
Opraštajuća					1		1	
Neopraštajuća		1						
Revanšitička				3				
Pomirljiva							1	
Informativna			6		1		3	
Pobednička				2				1
Gubinička								
Naglašava žrtva	1	4	1		1	2		3
Opravađavanje srpske strane		1	2				1	
Okrivljujuće prema srpskoj strani					1			
Opravađavanje hrvatska strane	3		2					
Okrivljujuće prema hrvatskoj strani		2	2	3		3	5	4
Okrivljuće prema EU				1				

Diskurs naslova po dnevnoj novini

Danas & Informer

Opraštajuća 4,5%

Oprostiti možemo (Kurir)
Zločin se mora oprostiti (Politika)

Revanšistička 4,5%

Rep. Srpsku krajinu vратиće naši sinovi i unuci (Informer)
(...) biće drugog kruga (Informer)
Hrvati nemate šanse (Informer)

Informativna/neutralna 15,2%

Odluka o proglašenju dana žalosti (Danas)
Povodom 20. Oluje u Hrvatskoj vojna parada (Danas)
U Srbiji dan žalosti, U Kninu slavlje (Danas)
Neki gradovi (...) samo organizovali svoje lokalne proslave (Politika)

Okrivljuje hrvatsku stranu 31,8%

Dan kada je proterano sve srpsko (Alo)
Nacističko divljanje! Ustaše tražile da piju srpsku krv i skandirali Kolinda Grabar Kitanović (Alo)
Etničko čišćenje i besmisleni pokolj srpskog naroda (Danas)
Očekivalo se da se čuje glas naše braće po veri, ali se taj glas nije čuo (Danas)
Perverzno: Srbe u Hrvatskoj teraju da proslavljaju "Oluju" (Informer)
Parada srama! 138.500 hrvatskih vojnika kidisalo (Naše novine)
20 godina od zlikovačke akcije Oluja je zločin bez kazne (Naše novine)
Ustaške orgije u Kninu
Hrvatska parada u slavu zločina
"Mi Hrvati ne pijemo vina, već krv četnika iz Knina" (Naše novine)
Bezumnici praznuju naše stradanje (Večernje novosti)

Ustaše orgijale
Hrvati podigli spomenik Tuđmanu, uz pozive na ubistvo Srba (Večernje novosti)

Proslava Oluje - rat u nastavcima (Politika)

Neopraštajuća 1,5%

Oluju im neću oprostiti (Blic)

Pomirljiva 1,5%

Sa Hrvatskom imamo mir, čuvaćemo ga (Politika)

Opravađava srpsku stranu 6,1%

Zar su Srbi najgori na svetu? Jesmo li mi krivi za sve? (Blic)
Srbi su verovali u Jugoslaviju (Danas)
Jeste li ikada čuli za agresora na sopstveno ognjište (Politika)
Sloba prodao Tuđmanu Krajinu (Kurir)

Okrivljuje srpsku stranu 1,5%

Sloba prodao Tuđmanu Krajinu (Kurir)

Pobednička 4,5%

Pretočićemo suze u pobjedu (Večernje novosti)
(...) rezultat srpskog poraza biće pobjeda! (Informer)

Naglašava žrtve 24,2%

Tuga duga 20 godina (Alo)
Nema pravde za Srbe ni 20 godina posle "Oluje" (Informer)
"Oluja" još duva kroz duše (Večernje novosti)
(...) dan vruć, težak i tužan
Zločin se ne sme zaboraviti (Politika)
Sveće i suze (Blic)
Brojke jače od reči (Blic)
Hrvatska prognala 280.000 Srba
4 dece razneto u izbegličkoj koloni (Blic)

Opravađava hrvatsku stranu 3%

Bila je to čista akcija (Danas)
Oluja je bila opravdana (Danas)

Okrivljuje EU 1,5%

EU čuti i gleda!
Zvanično, nema ništa protiv (Informer)

Zverska akcija sa elementima genocida (Politika)

Ustaše slave klanje Srba (Informer)

Hrvatska namilitantnija država Evrope (Politika)

"Ubij Srbina" (Blic)

Kvalitativna analiza

- Analiza naslovnih strana novina imala je za cilj da pokaže kako srpske novine pišu o vojnoj akciji „Oluja“ i kako izveštavaju o obeležavanju godišnjice u Srbiji i Hrvatskoj. Vremenski okvir obuhvatio je izdanja od 3. do 6. avgusta i sve dnevne listove na nacionalnom nivou, s tim da se analiza skoncentrisala jedino na njihove naslovne strane. Kao jedinica analize uzete su ključne reči koje su ukazivale na diskurs, pa je tako jedna vest mogla da sadrži i nekoliko diskursa. Pokazalo se da je obrađena dosta zapaljiva i da je uzburkala javnost u Srbiji, a da su događaji koji su se ređali tokom ova 3-4 dana dodatno podstakli negativne strasti.
- Kakva je pozicija novinara u svemu ovome? Da li treba da drži distancu prema temi ili da bude pristrasan? Da li treba da uključi i aktere i njihove stavove sa „druge strane“ ili samo jednu (i na koji način to preneti)? Treba li prenaplašavati kako bi se postigla poenta ili veća čitanost? Treba li hladno sagledavati patnju kako bi se ostao objektivan? Rezultati do kojih smo došli analizom naslovnih strana ne predstavljaju u potpunosti način na koji su novine pisale o „Oluji“, ali daju dobar prikaz šta je im bilo najbitnije da istaknu.
- Retorika koja je najviše dominirala zasnivala se na okrivljavanju hrvatske strane, tj. novine su prvenstveno na naslovnim stranicama isticale zločine koji su Hrvati počinili tokom „Oluje“ kao i kako je prošlo obeležavanje u Zagrebu i Kninu. Predstavljanje hrvatske strane često je išlo do demonizovanja, što je posebno podstakao Thompsonov koncert u Kninu, te se taj događaj u više listova naziva „orgijama“, „divljanjem“, „paradom srama u čast zločina“ i „klanja Srba“, „ustašama željnim srpske krvi“ itd.
- Česte slike na naslovnim strana bile su žrtve rata koje imaju za cilj da naglase njihovu patnju i stradanje. Alo, Blic i Večernje novosti isticanjem slika dece u krupnom planu dodatno naglašavaju obim ove tragedije. Dva političara čije su retorike delom međusobno suprotne u doživljavanju Oluje su Vučić i Nikolić. Premijer Srbije se predstavlja kao neko ko, nešto blažim rečima, ukazuje na važnost opraštanja, pomirenja i međusobne saradnje, ali i nezaboravljanja onoga što se desilo. Istovremeno, trudi se da ljudima podigne moral i da nadu, te ističe da će se ovaj poraz pretočiti u pobedu. Nikolić, pak, ne prikazuje se na naslovnicama kao neko kome je toliko stalo do pomirenja – on se prvenstveno pojavljuje kao kritičar hrvatske vlasti naglašavajući kontinuitet između NDH i događaja devedesetih. Alo, Informer, Naše novine, Večernje novosti i Politika podržavaju tu ideju i naglašavaju (neo)nacistički karakter proslave u Zagrebu i Kninu, a neki od njih i sadašnje vlasti, te tako Informer piše o „Neonacističkom režimu u Zagrebu“, a Alo da su „ustaše pevale i skandirale Kolindi Grabar Kitanović“.
- Revanšistički diskurs koji podstiče neprijateljstvo i stanje otvorenog konflikta najviše je zastupljen u Informeru. Ove novine su nekoliko dana za redom isticale potrebu za osvetom, navodeći Sešeljeve reči da će „Republiku Srpsku Krajinu vratiti naši sinovi i unuci“, modnog kreatora Saše Vidica da će „biti drugog kruga“, ali i isticanjem trenutne vojne nadmoći Srbije nad Hrvatskom. Informer je i jedina novina koji naglašava neprijateljstvo prema EU ukazujući da oni „zvanično, nemaju ništa protiv“ onoga što se dešava u Hrvatskoj.
- Novine koji su najneutralnije pisale na naslovnicama o ovoj temi su Danas i delom Politika. Danas jedini prenosi, bez spinovanja, reči druge strane, predsednice Grabar Kitanović i premijera Milanovića koje čitaocima daju predstavu kako Hrvati doživljavaju vojnu akciju „Oluja“. Ujedno, ove novine na najneustrašeniji način trude se da opišu dešavanja vezana za obeležavanje „Oluje“ u Hrvatskoj. Međutim, uzevši sve novine u celini, te način na koji su pisale na naslovnim stranicama, stiče se utisak da su dodatno uvećali konflikt između Hrvatske i Srbije.